

NORD-TROMS OG SENJA TINGRETT

KJENNELSE

Avsagt: 08.09.2022 i Nord-Troms og Senja tingrett,
Saksnr.: 22-045123SKJ-TNTS/TFIN
Dommer: Kst. tingrettsdommer Ørjan Torsteinsen Walseth
Saken gjelder: Skjønnsprosessloven - skjl, 01.06.1917 nr. 1

Målselv kommune

Advokat Helene Johnsen

mot

Thorbjørn Magne Berg Olsen

Pål Steinhaug

Elling Agnar Eriksen

Øystein Nilsen

Jan-Christer Fristedt Hernes

Advokat Cato Simonsen

Kari Kristense Johannessen

Arne Furu

Øyvind Steinhaug Olsen

Inge Steinhaug Olsen

Per Ørjan Eriksen

Norske Sjølaksefiskerne Avd. Nord

Advokat Jens Johan Hjort

KJENNELSE

Sakens bakgrunn

Målselv kommune tok ut begjæring om skjønn ved Nord-Troms og Senja tingrett den 23.03.2022 for å fastsette grensen mellom sjø og elv ved utløpet av Måselva, jf. lakse- og innlandsfiskeloven § 31. I begjæringen opplyses det at Målselv kommune vedtok ny grense den 05.05.2021, og at Norske Sjølaksefiskere overfor kommunen har krevd spørsmålet avgjort ved rettslig skjønn.

Saksøkte etter begjæringen er Thorbjørn Magne Berg Olsen, Pål Steinhaug, Elling Agnar Eriksen, Øystein Nilsen, Jan-Charster Fristedt Hernes, Kari K. Johannessen, Arne Furu, Øyvind Steinhaug Olsen, Inge Steinhaug Olsen, Per Ørjan Eriksen og Norske Sjølaksefiskere.

Begjæringen er forkynt for de saksøkte med frist for uttalelse.

Jan-Charster Fristedt Hernes har via sin prosessfullmektig anført at saken må avvises siden Målselv kommune ikke har kompetanse til å bringe saken inn for tingretten og at saken uansett ikke er rettidig bragt inn for retten. Hernes har krevd dekket 32 656,25 kroner inkludert merverdiavgift i sakskostnader.

Øystein Nilsen og Kari K Johannessen har i felles prosesskriv anført at Målselv kommune ikke har søksmålskompetanse.

Norske Sjølaksefiskere har lagt ned påstand om at skjønnet fremmes. Norske Sjølaksefiskere har krevd 88 906,25 kroner inkludert merverdiavgift i sakskostnader.

Uttalelsene er forelagt Målselv kommune. I prosesskriv 26.08.2022 skriver kommunen at de ikke har noe ønsker om overprøving av sin skjønnsutøvelse, men at de har først å føre en riktig saksbehandlingsprosess. Kommunen har anført at sakskostnadskravet til Norske Sjølaksefiskere må settes ned, og krever selv dekket 38 400 kroner eks. merverdiavgift.

Rettens vurdering

Spørsmål om avvising

Lakse- og innlandsfiskeloven § 31 regulerer tvist om blant annet grense mellom elv og sjø, jf. første ledd d). Etter første ledd er det «Fiskeberettiget eier eller bruker av fiskerett i sjø eller vassdrag, det lokale fiskeorgan, statsforvalteren, politimesteren eller Miljødirektoratet» kan kreve at departementet avgjør grensespørsmålet. Departementets skjønnsomkompetanse er delegert til kommunen.

Det er på det rene at Målselv kommune benyttet denne kompetansen i vedtak 05.05.2021 om ny grense mellom elv og sjø ved måselvutløpet.

I lakse- og innlandsfiskeloven § 31 tredje ledd andre punktum fremgår at «Partene kan innen 3 måneder etter departementets vedtak kreve spørsmålet avgjort ved skjønn styrt av tingretten.» Det er *partene* som kan kreve rettslig skjønn. Dette må gjøres innen tre måneder etter departementets (kommunens) vedtak.

I denne saken er det kommunen, dvs. skjønnsmyndigheten i første instans, som har fremmet skjønnsbegjæringen overfor retten. Partene har ikke fremmet skjønnsbegjæringen. Etter rettens vurdering er det klart at Målselv kommune etter lakse- og innlandsfiskeloven § 31 tredje ledd ikke har kompetanse til å kreve rettslig skjønn.

Videre er skjønnsbegjæringen fremsatt overfor retten over 11 måneder etter kommunens vedtak. Tremåneders fristen for å begjære skjønn er overskredet.

Manglende søksmålskompetanse og oversittelse av frist for å begjære rettslig skjønn er absolutte prosessforutsetninger som ikke kan rettes. Retten aviser kjennelse for at saken avvises.

Sakskostnader

Skjønnsprosessloven § 43 første ledd regulerer at sakskostnadene skal fastsettes etter reglene i tvisteloven kapittel 20.

Hovedregelen er at en part som har vunnet har krav på full erstatning for sine sakskostnader fra motparten, jf. tvisteloven § 20-1 første ledd. Saken er vunnet hvis motpartens sak er avvist fordi den ikke hører under domstolene, jf. andre ledd. De saksøkte har vunnet saken og har rett på erstatning for sine sakskostnader. Etter tvisteloven § 20-5 første ledd skal full erstatning for sakskostnader «dekke alle partens nødvendige kostnader ved saken».

Advokat Brox har på vegne av Jan-Christer Fristedt Hernes krevd 32 656,25 kroner inkludert merverdiavgift i sakskostnader for 13,75 timer arbeid. Retten er kommet til at kostnadene er rimelige og nødvendige. Disse tilkjennes fullt ut.

Advokat Hjort har på vegne av Norske Sjølaksefiskere krevd 88 906,25 kroner inkludert merverdiavgift i sakskostnader for 28.45 timers arbeid. Kommunen har hatt innvendinger til kravet og Norske Sjølaksefiskere er gitt anledning til å kommentere innvendingen. Retten er kommet til at timeantall går utover det som er rimelig og nødvendig i saken, sett i lys av at det i første rekke har vært prosessuelle problemstillinger som først har krevd sin avklaring. Retten er kommet til at 13,75 timer arbeid også må anses rimelig og nødvendig for Norske Sjølaksefiskere. Timeprisen på 2500 kroner eks. merverdiavgift finner ikke retten grunnlag for å justere. Etter dette tilkjennes Norske Sjølaksefiskere 42 968,75 kroner i sakskostnader.

Oppfyllelsesfristen for sakskostnadskravene er to uker fra forkynnelsen av kjennelsen, jf. tvisteloven § 19-7.

SLUTNING

1. Sak nr. 22-045123SKJ-TNTS/TFIN avvises.
2. Målselv kommune dømmes til å betale 32 656,25 kroner i sakskostnader til Jan-Christer Fristedt Hernes innen to uker fra forkynnelsen av kjennelsen.
3. Målselv kommune dømmes til å betale 42 968,75 kroner i sakskostnader til Norske Sjølaksefiskerne Avd. Nord innen to uker fra forkynnelsen av kjennelsen.

Retten hevet

Ørjan Torsteinsen Walseth

Veiledning om anke i sivile saker vedlegges.

*Dokumentet er elektronisk signert
Ann Ch. Strand Løkstad, førstekonsulent*

Veiledning om anke i sivile saker

I sivile saker er det reglene i tvisteloven kapitler 29 og 30 som gjelder for anke. Reglene for anke over dommer, anke over kjennelser og anke over beslutninger er litt ulike. Nedenfor finner du mer informasjon og veiledning om reglene.

Ankefrist og gebyr

Fristen for å anke er én måned fra den dagen avgjørelsen ble gjort kjent for deg, hvis ikke retten har fastsatt en annen frist. Disse periodene tas ikke med når fristen beregnes (rettsferie):

- fra og med siste lørdag før palmesøndag til og med annen påskedag
- fra og med 1. juli til og med 15. august
- fra og med 24. desember til og med 3. januar

Den som anker, må betale behandlingsgebyr. Du kan få mer informasjon om gebyret fra den domstolen som har behandlet saken.

Hva må ankeerklæringen inneholde?

I ankeerklæringen må du nevne

- hvilken avgjørelse du anker
- hvilken domstol du anker til
- navn og adresse på parter, stedfortredere og prosessfullmektiger
- hva du mener er feil med den avgjørelsen som er tatt
- den faktiske og rettslige begrunnelsen for at det foreligger feil
- hvilke nye fakta, bevis eller rettslige begrunnelser du vil legge fram
- om anken gjelder hele avgjørelsen eller bare deler av den
- det kravet ankesaken gjelder, og hvilket resultat du krever
- grunnlaget for at retten kan behandle anken, dersom det har vært tvil om det
- hvordan du mener at anken skal behandles videre

Hvis du vil anke en tingrettsdom til lagmannsretten

Dommer fra tingretten kan ankes til lagmannsretten. Du kan anke en dom hvis du mener det er

- feil i de faktiske forholdene som retten har beskrevet i dommen
- feil i rettsanvendelsen (at loven er tolket feil)
- feil i saksbehandlingen

Hvis du ønsker å anke, må du sende en skriftlig ankeerklæring til den tingretten som har behandlet saken. Hvis du fører saken selv uten advokat, kan du møte opp i tingretten og anke muntlig. Retten kan tillate at også prosessfullmektiger som ikke er advokater, anker muntlig.

Det er vanligvis en muntlig forhandling i lagmannsretten som avgjør en anke over en dom. I ankebehandlingen skal lagmannsretten konsentrere seg om de delene av tingrettens avgjørelse som er omtvistet, og som det er knyttet tvil til.

Lagmannsretten kan nekte å behandle en anke hvis den kommer til at det er klart at dommen fra tingretten ikke vil bli endret. I tillegg kan retten nekte å behandle noen krav eller ankegrunner, selv om resten av anken blir behandlet.

Retten til å anke er begrenset i saker som gjelder formuesverdi under 250 000 kroner

Hvis anken gjelder en formuesverdi under 250 000 kroner, kreves det samtykke fra lagmannsretten for at anken skal kunne bli behandlet.

Når lagmannsretten vurderer om den skal gi samtykke, legger den vekt på

- sakens karakter
- partenes behov for å få saken prøvd på nytt
- om det ser ut til å være svakheter ved den avgjørelsen som er anket, eller ved behandlingen av saken

Hvis du vil anke en tingretts kjennelse eller beslutning til lagmannsretten

En *kjennelse* kan du som hovedregel anke på grunn av

- feil i de faktiske forholdene som retten har beskrevet i kjennelsen
- feil i rettsanvendelsen (at loven er tolket feil)
- feil i saksbehandlingen

Kjennelser som gjelder saksbehandlingen, og som er tatt på bakgrunn av skjønn, kan bare ankes dersom du mener at skjønnsutøvelsen er uforsvarlig eller klart urimelig.

En *beslutning* kan du bare anke hvis du mener

- at retten ikke hadde rett til å ta denne typen avgjørelse på det lovgrunnlaget, eller
- at avgjørelsen åpenbart er uforsvarlig eller urimelig

Hvis tingretten har avsagt dom i saken, kan tingrettens avgjørelser om saksbehandlingen ikke ankes særskilt. Da kan dommen isteden ankes på grunnlag av feil i saksbehandlingen.

Kjennelser og beslutninger anker du til den tingretten som har avsagt avgjørelsen. Anken avgjøres normalt ved kjennelse etter skriftlig behandling i lagmannsretten.

Hvis du vil anke lagmannsrettens avgjørelse til Høyesterett

Høyesterett er ankeinstans for lagmannsrettens avgjørelser.

Anke til Høyesterett over *dommer* krever alltid samtykke fra Høyesteretts ankeutvalg. Samtykke gis bare når anken gjelder spørsmål som har betydning utover den aktuelle saken, eller det av andre grunner er særlig viktig å få saken behandlet av Høyesterett. Anke over dommer avgjøres normalt etter muntlig forhandling.

Høyesteretts ankeutvalg kan nekte å ta anker over *kjennelser* og *beslutninger* til behandling dersom anken ikke reiser spørsmål av betydning utover den aktuelle saken, og heller ikke andre hensyn taler for at anken bør prøves. Anken kan også nektes fremmet dersom den reiser omfattende bevisspørsmål.

Når en anke over kjennelser og beslutninger i tingretten er avgjort ved kjennelse i lagmannsretten, kan avgjørelsen som hovedregel ikke ankes videre til Høyesterett.

Anke over lagmannsrettens kjennelser og beslutninger avgjøres normalt etter skriftlig behandling i Høyesteretts ankeutvalg.